

LBRIS

We know
books

Director editorial: Răzvan BUCUROIU

Redactor: Constantin GORDON

DTP & Design copertă: Arhid. Alin V. GOGA

Imagine coperta 1: *Iisus Hristos tetramorf și isihasmul,*
calota centrală și bolțile pridvorului Bisericii Mănăstirii Lainici
(frescă de Grigore Popescu-Muscel)

ISBN 978-630-6562-33-6

Descrierea CIP poate fi consultată
pe site-ul Bibliotecii Naționale a României.

© Toate drepturile sunt rezervate Editurii Lumea Credinței.
Reproducerea, copierea, preluarea oricărui material fără acordul
scris al autorilor sunt interzise și supuse Legii pentru drepturile
de autor și drepturi conexe.

ARHIMANDRIT
IOAGHIM PĂRVELESCU

PUTEREA SFINȚIToare A ORTODOXIEI

ÎNVĂȚĂTURI ȘI SFĂTURI
DE FOLOS SUFLETESC

LUMEA CREDINȚEI
SFÂNTA MĂNĂȘTIRE LAINICI
București | 2025

CUPRINS

Cuvânt înainte	9
Prefață la prima ediție	13
Introducere	19
CELE TREI MINUNI ALE ORTODOXIEI	25
Lumina Sfântă	28
Urmând pașii Mântuitorului în Țara Sfântă	28
Biserica Sfântului Mormânt	40
Apariția Sfintei Lumini	43
Sfințirea apei în Biserica Ortodoxă.	
Minune vizibilă și incontestabilă	50
Apa în viața omului	50
Apa sfințită în Creștinism	53
Câte feluri de sfințire a apei există în Biserica Ortodoxă?	55
Cum se sfințește apa?	57
Ce înseamnă sfințirea apei?	60
Prin lucrarea harului, apa sfințită este nestricăcioasă ...	61
Cum recomandă Biserica Ortodoxă folosirea apei sfințite	64
Alte moduri de folosință a apei sfințite	66

Sfintele moaște.

Neputrezirea trupurilor – semn vizibil al sfințeniei	68
Originea ființei umane: trup și suflet	68
Învierea trupurilor	74
Sfintele moaște nu sunt trupuri conservate	77
Sfintele moaște existente până azi pe teritoriul țării noastre	81

VIAȚA BISERICII – CREDINȚĂ ȘI PRACTICĂ ... 91

De ce și pentru ce trebuie să mergem la biserică?	92
Despre Biserică	93
Sfințenia Bisericii	94
Sfânta Liturghie și Sfintele Taine	99
Deosebirea dintre sfânt și sacru	100

Despre pocăința cea adevărată și

despre pseudopocăință	106
Despre căință	109
Pocăința cea adevărată	112
Despre cele trei feluri de „pocăință” din Biserica Ortodoxă	114

Postul – mijloc de purificare și echilibru uman

Cum trebuie să fie adevăratul post?	126
Diferite feluri și trepte de postire	127
Marea binefacere a postului în familie, după Sfântul Vasile cel Mare	129
Cine este scutit de post?	131
Postul are și un efect igienic și terapeutic	132
Tentația de a nu posti	133
Îngerii zilelor de miercuri și vineri îi vor însoți pe drumul veșniciei pe cei ce au postit în aceste zile ...	135
Motive sugerate de diavol pentru a nu posti	136
Pornografia – lipsa înfrânării, cu repercusiuni în timp asupra conștiinței umane	138

De ce trebuie să postim și cum trebuie să postim?

Lipsa educației și a exemplului din familie este una din cauzele încălcării postului	142
Postul nu este anacronic	144
Postul are un întreit rol	145
De ce și cum trebuie să postim?	146

Practici orientale privite în lumina

Ortodoxiei creștine	149
Religiozitatea omului de la origini și revelația divină ...	149
Idolatria popoarelor înainte de venirea lui Hristos	151
Venirea Mântuitorului Iisus Hristos pe pământ	153
Reînvierea păgânismului	154
Exemplele sfinților pentru discernerea răului	155
Reînvierea practicilor orientale păgâne	156
Yoga și Creștinismul	158

Despre „sfânt” și „sfințenie”

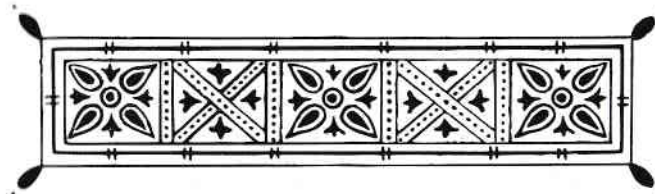
Cetele sfinților	173
Despre mucenici și mucenicie	176

Bibliografie selectivă

185

acestei cărți. Mulțumesc P.C. Exarh Arhimandrit Vasile Prescure pentru corecturile de rigoare și pentru prefața acestui volum. Rog pe fiecare cititor să mă pomenească și pe mine în rugăciunile sale.

Protos. Ioachim Pârvulescu
Starețul Mănăstirii Lainici
8 Nov. 1996
Sf. Arhangheli Mihail și Gavril

CELE TREI MINUNI ALE ORTODOXIEI

Este un adevăr faptul că în Biserica Creștină Ortodoxă minunile sunt o realitate de existență cărora nu se poate îndoii nimeni. Ele sunt o dovadă de netăgăduit despre adevărul, puritatea și sfințenia Ortodoxiei, prin aceasta se dovedește că ea deține adevărul nealterat al credinței creștine, așa cum l-au propovăduit Mântuitorul Hristos și urmașii Lui, Sfinții Apostoli și ierarhia bisericească de-a lungul veacurilor până în zilele noastre.

Minunile s-au săvârșit de persoane, în locuri și în timpuri diferite. Exemplele clasice de săvârșire a minunilor le întâlnim la Mântuitorul Iisus Hristos, apoi la Sfinții Apostoli și la sfinții Săi, care s-au identificat cu învățătura creștină și căreia i s-au dedicat până la sacrificiul vieții lor.

Felul în care oamenii au primit minunile este diferit, acesta depinzând de anumiți factori de natură interioară, sufletească – sau altfel spus, de sensibilitatea morală, spirituală a acestora.

Atunci când Dumnezeu, Mântuitorul Iisus Hristos, făcea minuni, nu erau primite de toți oamenii în aceeași măsură. Astfel, unii plângeau, alții se cutremurau, unii se converteau pentru toată viața, iar alții priveau cu indiferență sau, mai mult, în alții creștea ura mai tare; aceleași stări sufletești și efecte le întâlnim și astăzi la mulți oameni, chiar martori fiind ai unor asemenea minuni.

Cu alte cuvinte, minuni s-au săvârșit atunci, se săvârșesc și acum; oameni cu inimile împietrite existau și atunci, există și acum.

Omul în general este același, chiar și după mii de ani, răutatea și bunătatea au aceleași granițe. Desființarea definitivă a acestor granițe nu este posibilă atâta timp cât trăim pe pământ. Aici domină relativismul.

Minuni întâlnim la tot pasul. Fiecare creatură este o minune a lui Dumnezeu. De câte ori nu ne scapă Dumnezeu în această viață de primejdii catastrofale? De câte ori nu ne vindecă Dumnezeu din boli incurabile? De câte ori nu suntem feriți de multe necazuri și suntem îndrumați de Dumnezeu pe calea

cea bună? Și iarăși, de câte ori nu ne ferește Dumnezeu de necazurile acestei vieți în chip minunat?

Nu cred că există om pe fața pământului cu care să nu fi făcut Dumnezeu vreo minune. Dar nu toți recunoaștem pe Dumnezeu ca salvator al nostru. De cele mai multe ori, socotim reușitele în viața noastră ca merite ale noastre sau ca mersuri firești ale naturii, dar nu știm că Dumnezeu este peste natură și peste firesc, El le coordonează.

Deci, minunea este o intervenție vizibilă a lui Dumnezeu în viața unui om sau a unei societăți.

Minunile particulare, ce se săvârșesc în chip tainic asupra unui om, se pot contesta de unii ce cred mai puțin în Dumnezeu, dar minunile publice ce se săvârșesc în fața mai multor oameni nu au argumente logice de contestare. Cu toate acestea, există și în această situație necredincioși care contestă realitatea minunilor.

Așa cum am spus, în Biserica Ortodoxă, pe lângă nenumăratele minuni particulare, există trei mari minuni, trei mari mistere vizibile și incontestabile.

Prima este *sfințirea apei și nealterabilitatea ei*; a doua, *neputrezirea trupurilor* unor sfinți (Sfintele Moaște); și cea de-a treia este *aparitia Sfintei Lumini* din cer, în Sâmbăta Paștilor, la Ierusalim pe Mormântul Domnului. După neputincioasele mele puteri, cu această minune aș vrea să încep mai întâi.

LUMINA SFÂNTĂ

*Urmând pașii Mântuitorului
în Țara Sfântă*

Înainte de a vorbi despre Sfânta Lumină, doresc să împărtășesc cititorului câteva dintre impresiile și trăirile duhovnicești pe care le-am simțit în pelerinajul pe care l-am făcut în Țara Sfântă. Am ajuns aici mânat de dorința de a gusta din harul acestor locuri sfinte și, în deosebi, de a mă bucura de darul minunii pogorării Sfintei Lumini în Ierusalim.

Nădăjduiesc, iubite frate, să călătorești și să pășești cu emoție sfântă împreună cu mine pe drumul pe care a umblat Mântuitorul nostru, din marea Sa dragoste pentru noi!

Preabunul și Preaînduratul Dumnezeu m-a învrednicit în anul 1994, cu prilejul Sfintelor Paști, să pășesc pe pământul Țării Sfinte și să mă bucur duhovnicește de vederea acestor locuri. Țara în care Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, S-a născut, a crescut, a suferit, a fost bătut și omorât asemenea unui om, dar a înviat ca un Dumnezeu. Această Țară este Sfântă, pentru că aici Dumnezeu S-a descoperit direct

prorocilor și dreptilor din Vechiul Testament. La nici o altă religie – până la venirea Mântuitorului Hristos pe pământ – Dumnezeu nu S-a relevat, căci toate aceste religii au fost producții și invenții ale minții omenești.

De aceea, prorocii Vechiului Testament sunt respectați de cele trei religii monoteiste: mozaismul, creștinismul și islamismul; și implicit, aceste trei religii monoteiste respectă Țara Sfântă în care s-au plămădit și au crescut acei luminați proroci vechi testamentari.

Când spui Țara Sfântă ești cuprins de un fior ce înmănușează în sine o gamă întreagă de sentimente, de trăiri sfinte ca bucuria, sfiala, mulțumirea, dar și pacea sufletească pe care ți-o inspiră locurile în care s-a consumat drama care a mântuit lumea patriarhilor din Vechiul Testament.

În această Țară Sfântă, Dumnezeu Se arată lui Noe, Avraam, Isaac și Iacov, precum și lui Moise și altor proroci, dându-le legi și încheind legăminte, după care – la împlinirea vremii – trimite pe Însuși Fiul Său pentru săvârșirea lucrării de mântuire a lumii pe care au vestit-o dreptii Vechiului Testament, dar pe care n-au putut să o realizeze, deoarece ceea ce era cu neputință Legii – fiind slabă prin trup – a săvârșit Dumnezeu trimițând pe Fiul Său (*Romani* 8, 3), Care S-a dat pe Sine pentru noi prinos și jertfă lui

Dumnezeu, într-un miros cu bună mireasmă (*Efeseni* 5, 2).

Prin pășirea reală a Fiului lui Dumnezeu pe acest pământ, s-a pus început lucrării de sfințire a omului și lumii, căci prin jertfa Sa El ne-a adus harul divin (*Ioan* 1, 17), a întemeiat Biserica Sa (*Matei* 16, 8), a instituit Sfintele Taine și a împărtășit apostolilor – și prin ei episcopilor și preoților – puterea de a sfinți.

De aceea, oricine pășeste astăzi pe aceste locuri sfinte cu simțăminte de evlavie, cu convingerea intimă că aici s-a săvârșit lucrarea de mântuire a lumii, nu se poate să nu fie mișcat sufletește de ceea ce evocă ele dar și de sfințenia lor. Cu aceste emoții sfinte în suflet am plecat în pelerinaj prin Țara Sfântă, unde am vizitat și m-am închinat la aproape toate locurile biblice.

BETLEEM

Mai întâi, am ajuns la Betleem, unde S-a născut pruncul Iisus. În orașul Betleem găsim astăzi o populație formată în cea mai mare parte din arabi musulmani, precum și câteva cartiere de arabi creștini. Peste peștera în care S-a născut Iisus s-a ridicat o biserică mare. Locul unde S-a născut este însemnat

cu o stea mare de aur. Lângă această biserică există alte peșteri subterane, în care am văzut, spre exemplu, grămezi foarte mari de cranii de copii. Aceste cranii și alte oseminte sunt dintre cele ale celor 14.000 de prunci omorâți de Irod, când acesta a vrut să-L găsească pe noul Împărat, spre a-L ucide. Tot aici am mai văzut și alte grămezi de cranii ale mucenicilor creștini martirizați la marea invazie a perșilor din 614.

NAZARET

Am vizitat Nazaretul unde Iisus și-a petrecut viața în sânul Familiei Sfinte. După aceea, am fost în Cana Galileii, unde Iisus a făcut prima Sa minune publică, transformând apa în vin la rugămintea mamei Sale. Deci, dacă Iisus a făcut o minune ascultând de mama Sa, atunci la fel poate să facă și acum minuni la stăruințele mamei Sale, care mijlocește neconținut pentru noi oamenii. Aici, în biserica ortodoxă grecească, se mai păstrează două vase din cele șase în care s-a săvârșit minunea prefacerii apei în vin.

MUNTELE TABORULUI

Tot în Galileea se află minunatul munte al Taborului, acolo unde Mântuitorul Hristos S-a

schimbat la Față înaintea ucenicilor Săi, Petru, Iacov și Ioan (*Matei* 17, 2).

Pe vârful acestui munte sunt două biserici: una ortodoxă și alta catolică. Zidirea bisericii ortodoxe a fost începută de un călugăr român, Irinarh Roseti, între anii 1859-1863. Acesta însă nu a apucat să o termine și, murind, a fost înmormântat în biserică. Construirea bisericii a fost continuată și finalizată de către patriarhia greacă a Ierusalimului.

După ridicarea acestei biserici, frații noștri greci, drept recunoștință, au scos osemintele călugărului român, ctitorul bisericii, și le-au înmormântat în afara bisericii. Astăzi, la intrarea în biserică, se poate vedea de către toată lumea mormântul său.

De asemenea, un moment binecuvântat am trăit când, ajungând la râul Iordan, acolo unde Mântuitorul S-a botezat, m-am atins de apă și am luat binecuvântare.

În Galileea se află Marea Tiberiadei sau lacul Ghenizaretului, în preajma căruia, spre apus, se află Muntele Ferișilor, unde Mântuitorul a rostit celebra Predică de pe munte, orașul Capernaum, Magdala – satul Mariei Magdalena – și altele.

IERUSALIM

În cetatea Ierusalimului am putut vedea locuri și am trăit emoții sfinte: Pretoriu, Golgota, Vitezda, Sfântul Mormânt, Piatra Ungerii și Muntele Măslinilor, cu minunatele sale locuri; am mai văzut Grădina Ghetsimani, unde Mântuitorul Se retrăgea noaptea și Se ruga, Mormântul Maicii Domnului și Muntele Eleonului, de unde Mântuitorul S-a înălțat la ceruri. Am văzut și piatra pe care a stat Mântuitorul când S-a Înălțat la ceruri, piatră pe care, cu nevreddnicie, am sărutat-o și ne-am închinat în fața ei. Peste această piatră s-a construit, în secolele trecute, o moschee musulmană.

BETANIA

În Betania ne-am închinat la Mormântul lui Lazăr, pe care l-a înviat Mântuitorul Iisus Hristos, și în Betfaghe ne-am închinat la locul unde Iisus S-a suit pe un mânz de asin la intrarea Sa triumfală în Ierusalim.

Cu toate că vizita pe care am făcut-o s-a încadrat într-o perioadă nefavorabilă, deoarece tocmai atunci s-au declanșat disputele politice de cedare a orașelor Gaza și Ierihon statului Palestinian, am reușit totuși să intrăm în Ierihon.

IERIHON

Ierihonul este unul dintre cele mai vechi orașe din lume. Astăzi el este locuit în totalitate de arabi musulmani.

După aceea, am mers spre Marea Moartă, care are o caracteristică neîntâlnită în toată lumea, aceea de a nu avea floră și faună.

QUMRAN

Călătorind de la Ierusalim spre Marea Moartă, pe malul drept se află cetatea Qumran, de o mare importanță istorică și arheologică. Aici, începând din anul 1947, s-au descoperit manuscrise sub formă de suluri, ce conțineau toate cărțile Vechiului Testament.

Se spune că un beduin ce păștea caprele prin acele pustietăți a observat la un moment dat că îi lipsește o capră. Căutând-o pe crestele acelor munți, a zărit o mică deschidere în stâncă. Mergând mai departe și privind înăuntru, ceva aparte îi atrage atenția. Atunci a început să sape până când și-a făcut loc să intre înăuntru. Acolo înăuntru era un vas lunguiet, de lut. Beduinul a crezut că este o comoară. A lovit cu bâta în acel vas și l-a spart. Spre dezamăgirea lui, nu a găsit

o comoară, ci un sul de piele. A luat acea piele și și-a făcut sandale, iar cu restul și-a acoperit o parte din cortul său.

După câteva luni, un arheolog observă sandalele acestui beduin, îl întreabă de unde le-a luat și astfel ajunge la cortul beduinului, unde vede o bucată foarte mare din sulul găsit în grotă. Pe acea piele era scrisă o carte a Vechiului Testament.

Arheologul îi oferă câțiva dolari beduinului, pentru a intra în posesia bucății de pe cort. Afacerea s-a încheiat. Beduinul i-a promis că mai caută și în alte locuri. Astfel, s-a auzit de la un beduin la altul, și aceștia au început să caute prin munți, descoperind și noi suluri. În câțiva ani de zile s-au descoperit aproape toate cărțile Vechiului Testament.

Aceste cărți au fost scrise de călugării esenieni, o sectă iudaică, despre care cu altă ocazie vom aminti mai mult.

CETATEA MASADA

La capătul celălalt al Mării Moarte, tot pe partea dreaptă când se călătorește dinspre Ierusalim, se află semeața siluetă a cetății Masada, cetate de mare cinste la evrei.